

Suomi kestävän kasvun uralle

Kokoomuksen esitys ensiaskelista kohti Suomen pandemian jälkeistä kestävää kasvua

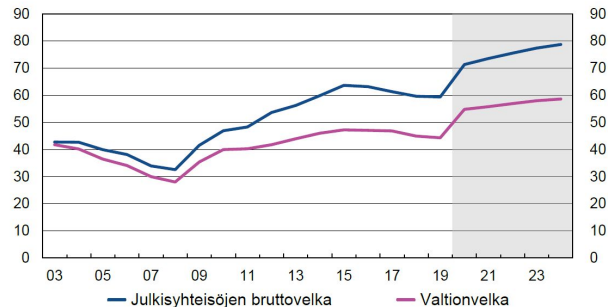

KOKOOMUKSEN
EDUSKUNTARYHMÄ

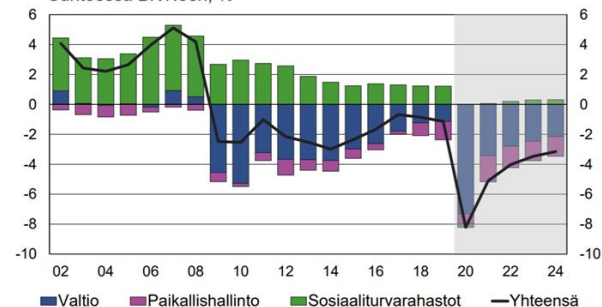
Suomi on vaikeassa paikassa

- Ennen koronavirüsistä kestävyysvaje oli 4,5 % bkt:sta
- Hyvinvointimme perustaan tulee pysyviä iskuja koronan talouskriisistä.
- Epävarmuus on edelleen valtavaa. Nyt ei ole aika ylimääräisille velkoja kasvattaville riskeille.
- Velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kasvaa rajusti.
- Ikärakenteemme ja lähistorian heikko tuottavuuskehitys eivät lupaa hyvää talouskasvulle pitkään aikaan.
- **Kokoomus vaatii, että hyvinvointiyhteiskunnan perustaa on vahvistettava, jotta hyvistä palveluista voidaan nauttia myös tämän ja seuraavien globaalien pandemioiden ja talouskriisien jälkeen.**

Julkisyhteisöjen velka
suhteessa BKT:een, %

Julkisyhteisöjen rahoitusasema
Suhteessa BKT:een, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM04027

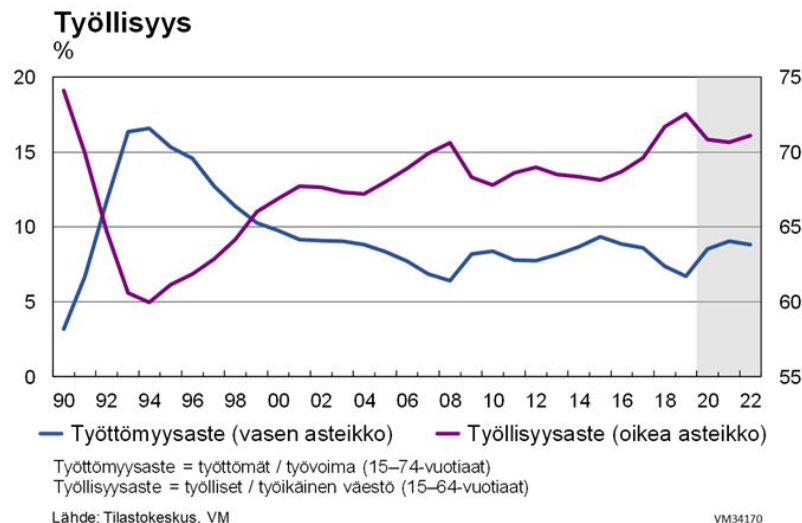
Miksi tämä kaikki on merkityksellistä?

*Haluamme varmistaa ihmisten hyvinvoinnin kasvun ja
hyvinvointiyhteiskunnan palvelut myös tuleville sukupolville.
Tarvitsemme tulevaisuudessakin opettajia, sairaanhoitajia,
poliiseja...*

Työllisyystavoitteen karkaaminen kumoaa hallitusohjelman

- Hallitus asetti itselleen tavoitteeksi hallitusohjelmassa 75 % työllisyysasteen ja kestävyysvajeen umpeen kuromisen.
- Työllisyys on jäämässä tavoitteesta rajusti jälkeen.
- Hallitus ei ole tehnyt vielääkään yhtään päätöstä työllisyyden parantamiseksi.
- Korkea työllisyys on välttämätöntä hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden turvaamiseksi ja tulevien kriisien kestämiseksi.
- **Koko hallitusohjelma on kirjoitettava uudelleen vastaamaan muuttunutta tilannetta**
- **Työllisyystavoitteeksi asetetaan 80 % 2020-luvun loppuun mennessä.**

Suomen talouden haaste on valtava

- Päätöksiä talouden palauttamisesta raiteilleen tarvitaan heti
  - *“Valtiovarainministeriön tämän hetkisen arvion mukaan velkaantumisen vakauttaminen edellyttää julkisen talouden rahoitusaseman vahvistamista noin 5 mrd. eurolla 2020-luvun aikana. Mitä nopeammin toimet alkavat vaikuttaa, sitä vähemmällä päästään.”*
- VM:n talousennuste, kesä 2020
  - Velka-BKT-suhteen vakauttaminen on nenän pitämiseksi pinnalla **minimitavoite hallitukselle**, eikä sellaisenaan riittävä.
  - **Hallituksen tulee jo budjettiriihessä** esittää suunnitelma 5 miljardin euron ongelman ratkaisemiseksi ja velkasuhteen kääntämiseksi laskuun.
- Samaan aikaan on tehtävä elvytystä, rakenteellisia uudistuksia ja sopeutusta
- Mitä enemmän ja mitä nopeammin päätöksiä pystytään tekemään, sitä vähemmän edessämme on leikkauksia ja veronkorotuksia
- Menolisäyksiä ei voi tehdä ilman vastapainona olevia työllisyys- ja kasvutoimia
- **Julkisen talouden velkasuhde ei saa missään olosuhteissa ylittää 80 %.**

Kokoomuksen teesit Suomen talouden pelastamiseksi

- **Elvytysvarat suunnattava tarkoin**
  - Tärkein pelastus- ja elvytystoimi on saada Suomi turvallisesti auki.
  - Elvytyspanokset osaamiseen, infraan ja kuluttajalähtöiseen kysyntään. Kaikki elvytys on tehtävä kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti.
  - Elvytyksellä on tehtävä tilaa talouden toimeliaisuudelle ja yksityisen sektorin kasvulle
  - Elvytys tukemaan lyhyen aikavälin elpymistä ja pitkän aikavälin tuottavuuden kasvua.
- **Lisää tuottavuutta ja työllisyyttä rakenteellisilla uudistuksilla**
  - Suomessa on laskettava pysyvästi palkkaamisen kynnystä. Keskeisin keino tähän on paikallisen sopimisen edistäminen. Se mahdollistaa laajan työllisyyden ja työssäoppimisen erityisesti syrjäytymisvaarassa oleville nuorille ja uranvaihtajille.
  - Yksityisten investointien bruttokansantuoteosuus on saatava kasvuun. Tarvitsemme investointeihin ja omistamiseen kannustavia veromuutoksia.
  - Julkisen ja yksityisen sektorin tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostukset kohti 4 %:n BKT-osuutta.
- **Julksen sektorin velkaantuminen kuriin**
  - Jokaisen käytettävän euron vaikutukset työllisyyteen ja kasvuun on arvioitava tarkasti.
  - Menokuri - ei yhtään uutta pysyvää menoa ilman priorisointia. Hallitusohjelman menolisäykset on käytävä läpi ja "tulevaisuusinvestoinnit" peruttava.

Laajaa hyvinvointiyhteiskuntaa ei ole ilman korkeaa työllisyysastetta

- Tilastokeskuksen mukaan huhtikuun 2020 työllisyysaste oli 70,1 prosenttia, mikä on 1,1 prosenttiyksikköä matalampi kuin edellisen vuoden huhtikuussa. Työttömyysaste oli 8,1 prosenttia eli 0,1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin.
  - Voidaan olettaa, että kaikki koronakriisin vaikutukset eivät vielä näy luvuissa
- Hetemäen raportin (s. 55) mukaan julkisen talouden velkasuhteen vakauttaminen, eli julkisen talouden 7 miljardin vahvistaminen nyt, vaatisi **240 000 hengen työllisyyden kasvun** - ilman, että toimet kasvattavat julkisia menoja.
  - Tämä ei politiikkatoimilla ole realistista, mutta työllisyyden nostamisesta on paljon apua.
  - Jokainen uusi työllinen vähentää tarvetta leikkauksilta tulevaisuudessa.

Kokoomus: työllisyystavoitteeksi vähintään *100 000 uutta työllistä*

- Hallituksen tehtävä budjettiriihessä päätökset rakenneuudistuksista, joilla Suomeen saadaan **100 000 uutta työllistä** vielä tällä hallituskaudella.
- Kokoomus tarjoaa hallitukselle listaa työllisyysreformista. Saa tehdä!
- Työllisyyspaketin kokonaisuus muodostuu kymmenistä esityksistä.
- Suomen on kuljettava kohti eurooppalaisia työmarkkinoita. Yhteisvaluutta euro edellyttää joustavaa sopimista ja ihmislähtöistä sosiaaliturvaa.
- Yksittäisistä työllisyyskeinoista tärkein on **paikallisen sopimisen** lisääminen.
- Paikallisella sopimisella parannetaan myös suomalaisten yritysten ja työpaikkojen selviytymiskykyä kriisin yli.

Autetaan yrityksiä - ja yrittäjiä - pahimman yli

- Turhien konkurssien välttämiseksi edesautetaan yritysten pääsyä varhaisen vaiheen tervehdyttämiskeinojen piiriin. **Helpotetaan yrityssaneerauksia.**
- Tekohengityksen vaiheesta on mahdollisimman nopeasti päästävä takaisin tilanteeseen, jossa talouden normaali kysyntä käynnistyy.
- Yritystoimintaa ei vaikeuteta kohtuuttomasti poikkeusolojen päättyessä. Hallituksen vastattava ketterästä testaa-jäljitä-eristä-hoida -mallista, jotta ihmiset uskaltavat käyttämään palveluita.
- Koronakriisi ja sitä seuraava talouslama ajavat yrityksiä myös pysyviin vaikeuksiin ja siten konkurssiin. **Yrittäjille mahdollistettava uusi alku.**
- Konkurssiin joutuneen yrittäjän on voitava työllistää itsensä uudelleen mahdollisimman pian myös yrittäjänä. Ihmisten toimeliaisuutta ei saa tukahduttaa jonkin liiketoiminnan epäonnistumiseen.

Tehdään tilaa kysynnälle: Puretaan normeja

- **Alkoholilakia** muutetaan siten, että ulosmyyntioikeus on automaattisesti kaikilla, joilla on joko valmistus- tai anniskelulupa.
  - Ulosmyynti (vahvuusraja 16 %) ilmoituksenvaraiseksi, jolloin toiminta saadaan valvonnan piiriin. Samalla prosessi kevenee ja lupahallinnon työaika säästyy.
  - Ulosmyyntioikeus ulotetaan koskemaan myös verkkokauppaa ja mahdollistetaan kotiintoimitukset. Suomalaiset yritykset pääsevät samalle viivalle muun Euroopan kanssa.
- **Ravintoloiden toimintarajoituksia kevennetään** poikkeusolojen päättyessä.
  - Ravintoloiden aukiololle pitää antaa riittävän väljät raamit, että toiminta kannattaa.
  - Ravintoloiden saatava olla auki pidempään. Sallittu asiakasmäärä nostettaisiin 75%.
  - Päätöksenteossa tärkeä ottaa huomioon tautitilanteen alueellisuus, hygienia- ja turvaväliohjeet sekä ravintoloitsijoiden ja ihmisten omavalvonta ja vastuu.

Kokoomuksen työllisyysreformit:

Kohti eurooppalaisia työmarkkinoita

- Laajennetaan **paikallista sopimisen mahdollisuuksia** lainsäädännöllä
  - Poistetaan paikallisen sopimisen kiellot työlainsäädännöstä. Mahdollistetaan kaikille yrityksille mahdollisuus poiketa työehtosopimuksista, kuitenkin vähimmäisehdot huomioiden.
  - Taataan järjestäytymättömissä yrityksissä työntekijöiden enemmistölle mahdollisuus valtuuttaa luottamusvaltuutettu tai osa henkilöstöä edustamaan heitä työsuhteita koskevissa asioissa.
- Mahdollistetaan **laaja työssäoppiminen**
  - Oppisopimuskoulutuksesta tehdään uranvaihtajille, nuorille ja erityisesti syrjäytymisvaarassa oleville nuorille germaanisen mallin mukainen vaihtoehto työssäoppimiselle.
  - Koulutusopimukseen mahdollisuus työpanoksesta saatavaan palkkaan tai palkkioihin.
  - Luodaan oppisopimustyösuhteeseen rinnastettava kuntoutustyösuhde, jossa palkat ja työehdot on sovittavissa nykyistä vapaammin sosiaalitoimen valvonnassa, ja estetään näin nöyryyttävä ilmaistyö ja kuntouttavan työtoiminnan väärinkäyttö.
  - Luodaan koulutustili tukemaan yksilöllistä jatkuvaa oppimista.

Kokoomuksen työllisyysreformit:

Työnteke kannattavaksi

- Kevennetään työn verotusta kaikissa tuloluokissa.
- Tehdään tilaa palvelutaloudelle laajentamalla kotitalousvähennystä.
- Uudistetaan sosiaaliturva kokoomuksen yleistukimallin mukaisesti: palkasta on jäätävä aina vähintään puolet käteen.
  - Muokataan pienyrittäjän ja freelancerien työttömyysturva normaalioloihin. Luodaan yhdistelmävakuutus mahdollistamaan samanaikainen palkkasuhde ja yrittäjätulo.
- Uudistetaan ansiosidonnainen työttömyysturva.
  - Porrastetaan ansiosidonnainen työttömyysturva ja ulotetaan se koskemaan kaikkia ihmisiä, jotka maksavat työttömyysvakuutusmaksua ja täyttävät työssäoloehdon.
  - Luovutaan työttömyysputkesta. Poistetaan ansioturvan eläkekertymä.
- Lisätään ja vahvistetaan työttömien henkilökohtaisia palveluita.
- Korotetaan ulosoton suojaosuutta.
- Palautetaan toimeentulotuen asumiskustannusten omavastuun (7 %) osuus.

Kokoomuksen työllisyysreformit:

Työ, perhe ja etätyöarke

- Toteutetaan työllisyyttä ja tasa-arvoa vahvistava perhevapaa uudistus.
- Alennetaan varhaiskasvatusmaksuja.
- Laajennetaan sairaan lapsen verovapaa hoitoetu koskemaan myös terveiden lasten hoitoa ilman hoidon kestolle määriteltyä aika- ja ikärajaa.
- Etätyön tekemisen mahdollisuuksia ja etätyöstä sopimista joustavoitetaan.
- Yrityksille annetaan mahdollisuus jakaa vuosilomaa joustavasti vuoden aikana jaksoihin lomautuspäivien minimoimiseksi. Kaikille taataan kuitenkin oikeus vähintään yhteen yhdenjaksoiseen lomajaksoon.

Kokoomuksen työllisyysuudistukset:

Töihin Suomeen!

- Käytetään Business Finlandin kansainvälistä organisaatiota ulkomaisen työvoiman houkutteluun.
- Poistetaan saatavuusharkinta.
- Työlupakäytännössä siirrytään välittömästi myönnettävään väliaikaiseen lupaan, joka mahdollistaa työnteon luvan käsittelyaikana.
- Myönnetään jokaiselle Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneelle automaattisesti kahden vuoden työlupa.
- Luodaan yrityksille sertifiointi-järjestely, jolloin luotettavana pidetty työnantajayritys saa uudelle työntekijälle työluvan nopeutetussa menettelyssä.
- Mahdollistetaan pysyvästi ulkomaisen työntekijän oikeus vaihtaa työnantajaa jo ensimmäisen vuoden aikana.

Työ luo uutta työtä!

Kriisin aiheuttama kustannusten kasvu tai elvytystarve eivät ole peruste holtittomuudelle

- Hallitus esitellyt toimenpidekokonaisuuden, jonka koko yhteensä on 5,5 Mrd. €.
  - Näistä lisätalousarvion määrärahalisäyksiä on ennätysellinen 4,0 Mrd. €
  - Elvyttävään kokonaisuuteen kuuluu määrärahalisäyksistä 3,6 Mrd. €
- Menokohteet ovat valtaosin perusteltavissa - ja niinhän ne aina ovat.
  - Hallitus ei samalla pystynyt päättämään ensimmäisistäkään konkreettisista toimista, joilla työllisyysastetta nostetaan, kestävä kasvua vahvistetaan, kestävyysvajetta kurotaan umpeen ja lisävelkaantuminen saadaan vakautettua edes 2030-luvulla.
- Elvyttämisen mittakaava ja ajoitus on heikosti perusteltua.
  - Elvytyskohteita ei ole eritelty esitykseen, vaikka niiden yhteismääräksi on laskettu 3,6 Mrd. €.
  - Elvytyksen kohdentamiseen ei ole esitetty yhtenäisiä perusteluja.
  - Ajoittumiselle ei ole esitetty perusteluita. Epävarmuus on merkittävää, sillä emme tiedä miten epidemiatilanne etenee. Toisen aalto on yhä mahdollinen.
  - Asiantuntija-arvioita ei ole. Kyse on poliittisesta valmistelusta.

Hallituksen suurin virhe: *Työllisyysreformien puuttuminen.*

Kokoomus korjaisi hallituksen toimenpidekokonaisuutta noin miljardilla.

- **kritisoimme ennätysuurien, ennätysvelkaannuttavan budjetin valmistelua.**
  - Budjetin koko on noin seitsenkertainen suhteessa vuoden 2019 kaikkiin lisäbudjetteihin.
  - Momenteja on avattu lähes 200.
  - Budjettiriiheen on vain noin kolme kuukautta aikaa. Miksi määrärahalisäykset on tehtävä juuri nyt?
- **Kokoomus suhtautuu kriittisesti toimenpidekokonaisuudessa esitettyihin kohtiin, jotka eivät ole välttämättömiä juuri nyt, sekä esittää muita toimenpiteitä velkaantumisen vähentämiseksi.**
  - Teollisuussijoituksen 250 milj. €:n pääomituksen järjestämistä valtion sijoitusyhtiö Vaken pääomista.
  - Suomen Malminjalostus Oy:n 450 milj. € kokonaisuuden siirtämistä jatkovalmisteluun.
    - Hallitus ei ole kyennyt perustelemaan miksi yksi toimiala tarvitsee näin merkittävää tukea juuri nyt. Haluamme varmistua, että yritystukipolitiikka on johdonmukaista, oikein mitoitettua eikä vääristä kilpailua.
  - ARA:n asuntorakentamisen valtuuksien 340 milj. € siirtämistä jatkovalmisteluun.
    - ARA:n osuus Suomen asuntotuotannosta on 2008 kriisin jälkeen jäänyt korkealle tasolle n. 20 % koko asuntotuotannosta, eli tuotanto on jo suhdannetilanteeseen sovitettu oikealle tasolle.
  - Valtion asuntorahaston pääomien hyödyntämistä MAL-sopimusten infrahankkeissa soveltuvilta osin. Velkaantumista vähentävä vaikutus parhaimmillaan jopa satoja miljoonia.

Kokoomuksen korjauksilla ja muilla ehdotuksilla

***Suomen talous saadaan takaisin kasvu-uralle ja se kestää
kriisissä lisääntyvän velanoton.***

Kiitos!

KOKOOMUKSEN
EDUSKUNTARYHMÄ